

XAVIER BOSCH

“Ja no hi ha res a perdre, quan arribes als 50 anys”

Xavier Bosch diu que conviu amb dues meitats, la càustica i la sentimental. La primera abundava a les tres novel·les protagonitzades pel periodista Dani Santana. La segona va aparèixer a ‘Algú com tu’ i es consolida a ‘Nosaltres dos’, on recorre tres moments de la vida d’en Kim i la Laura, que mantenen una amistat singular i potser indestructible

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

En Kim i la Laura es coneixen a les aules de la Facultat de Traducció i Interpretació de la Universitat Autònoma. Han de fer un treball junts sobre *Frankenstein*, l'obra mestra de Mary W. Shelley, i el que engendraran junts no és cap monstre maleït, sinó una emocionant història d'amistat que travessarà tres dècades.

En Kim forma part de la nissaga dels Ráfales, que tenen un hotel al passeig de Gràcia de Barcelona, el Rafaeli. El seu pare diu en un fragment de *Nosaltres dos* (Columna): “Un hotel és la vida en miniatura”. L'hotel és una metàfora de la vida. També és un parèntesi: és el que queda entremig del nostre dia a dia. Què m'agrada, dels hotels? El detallisme, que ho tinguin tot ben posat, ordenat i net.

Escrius que “A l'hotel, igual que a la vida, n'hi ha que gasten molta aigua i n'hi ha que es dutxen poc”. N'hi ha que es poden permetre una suite, i d'altres, només una habitació modesta. N'hi ha que s'hi poden estar molt de temps, i d'altres, que només hi passen uns dies.

Al Rafaeli hi passa de tot. *Nosaltres dos* és una novel·la sobre el pas del temps i l'hotel exemplifica com ha anat canviant la societat al llarg d'aquestes últimes dècades, a

més de donar-hi un poc de glamur i luxe. En aquest ambient propi de Woody Allen pots explicar misèries humanes i que no semblin tan truculentes. Fa tres dècades, el passeig de Gràcia era un carrer bastant gris, brut i sorollós, amb menys hotels que ara i fins i tot amb botigues normals: recordo que acompanyava el meu avi a revelar les fotografies a ca l'Aixalà. Actualment és el carrer de tot l'estat espanyol que més PIB genera, i el preu per metre quadrat és altíssim. Ha passat del segle XIX al XXI en una dècada.

***Nosaltres dos* és la teva novel·la més extensa. Per què?**

Els tres *thrillers* periodístics inicials passaven en un període curt de temps, com a molt un any. A *Algú com tu* em centrava sobretot en cinc dies de passió a París. Aquí explico una relació molt més llarga a partir de tres moments. El primer és el 1983, quan en Kim i la Laura es coneixen a Bellaterra i són estudiants universitaris. Llavors hi ha el 2001, en què la vida ja va de debò: t'has posat a treballar, tens família i compromisos, és un moment en què ja has hagut de superar tràngols i esculls. L'última part té lloc el 2016, l'any en què en Kim i la Laura han de fer-ne 50. Per explicar tot això i el que quedava entremig he necessitat més pàgines. Una novel·la més llarga és millor per als lectors perquè, a més de donar-los més material per llegir, pots oferir-los personatges més perfilats, definits i complets.

NOSALTRES DOS
XAVIER BOSCH
COLUMNA / PLANETA
560 PÀG. / 21 €

Quan comença la novel·la, en Kim és un personatge que ve d'un entorn privilegiat i se sent segur d'ell mateix.

És un jove seductor i despreocupat que viu en una família de sentiments continguts. Estudia traducció perquè, tal com li diu el pare, els idiomes li serviran a l'hora de treballar a l'hotel. Així i tot, en Kim viu un gir vital que fa que hagi de madurar de cop.

El nexa d'unió entre el Kim i la Laura és un treball sobre *Frankenstein*. No és casual que sigui així. El monstre retreu al científic que el creés i li donés emocions però que, en canvi, no li digués com les havia de fer servir. Al llarg de *Nosaltres dos*, en Kim i la Laura han d'aprendre a utilitzar les seves emocions, l'única cosa que no ens pot arrabassar ningú.

Quan es fa gran, en Kim col·lecciona claus antigues d'hotels. És un personatge amb un punt nostàlgic. Victor Frankenstein vol crear una vida que no desaparegui, que el pugui acompanyar sempre. Al principi de la novel·la en Kim ja ha perdut la mare, i més endavant perdrà algú més: sempre l'acompanya el buit constant dels que no hi són. És un dels meus temes recurrents.

Aquesta vegada més que mai. La idea d'escriure aquesta novel·la sorgeix de la mort del Francesc [Garriga]. Quan ell ens va deixar m'acabaven de dir que havia guanyat el Ra-

a

llegim

52-53

- Entrevista la novel·lista irlandesa Maggie O'Farrell
- Joan Jordi Miralles publica 'La intimitat de les bèsties', premi Vayreda

54-55

- 'Closca de nou', la novel·la d'Ian McEwan narrada per un fetus
- Les peculiars memòries de Joseph Conrad

XAVIER BOSCH A L'HOTEL HESPERIA PRESIDENTE DE BARCELONA. CÈLIA ATSET

mon Lull: encara vaig ser a temps d'explicar-li a l'hospital. *Algú com tu* era una novel·la sobre l'amor i la passió, però encara tenia coses per dir sobre les emocions. Vaig decidir escriure sobre l'amistat inspirant-me en el Francesc, però mai de la vida escriuria sobre nosaltres. La pregunta que em vaig fer va ser: és possible l'amistat entre un home i una dona? Tots tenim una amiga amb qui hem dormit al mateix llit en un hotel però només ens hem agafat de la mà. Què passaria, si haguéssim anat més enllà?

És un llibre sobre conservar o traspassar aquestes fronteres. George Steiner diu que els amics, si es converteixen en amants, mai més no poden ser amics com abans.

¿T'ha tocat fer molt de treball de camp?

No. Tots portem la motxilla del que coneixem. Els llocs on hem estat, els llibres i pel·lícules que hem llegit... Igual que el Kim, jo vaig estudiar a l'Autònoma, i jo també conduïa per la carretera de l'Arrabassada. Allarg de la vida he tingut la sort d'anar a molts hotels. I escenaris com els de Banyoles o Londres, que són importants a la novel·la, els conec molt bé.

De Londres dones prou detalls per demostrar que hi has estat moltes vegades. Fins i tot surt la pagoda xinesa de Kew Gardens. Hi he passat molts dies. El bar del

Hyde Park on queden el Kim i la Laura és el mateix lloc on em trobava amb el Francesc. Era un lloc que quedava a la vora del llac. Ell sempre menjava uns pastissos anglesos dolçissims. Com veus, sempre acabo tornant al passat. Soc nostàlgic.

Una de les pulsions de l'escriptura és recuperar un món que ja no existeix. Aquí hi ha, per exemple, la Barcelona preolímpica.

L'editor Emili Rosales, que s'ocupa també de vendre els drets internacionals de *Nosaltres dos*, diu que llegint la novel·la s'entén que molts europeus vulguin venir a Barcelona uns dies o fins i tot es plantegin instal·lar-s'hi per sempre. En aquella Barcelona preolímpica, l'encant era un altre. La Barcelona actual és una ciutat de contrastos i molt bèstia, però amb clars a la butxaca s'hi pot viure molt bé: pel clima, per l'urbanisme, pel cel, pel sol...

En cadascun dels moments que expliques la nostàlgia és diferent.

La recerca de la felicitat a través del temps és molt important. Als 18 anys, la vida encara no t'ha posat a prova. Quan en tens 35 és època de pensar molt. Quan arribes als 50 anys t'adones que et queda menys temps del que ja has viscut.

Això mateix li diu el Kim a la Laura el dia que sopen a l'Hotel Vela. Ella, en canvi, prefereix viure el present. No li agrada el joc del *what if*, pen-

sar què hauria passat si hagués pres altres decisions.

Jo penso com tots dos alhora. Sempre és més tard del que ens pensem, mai no sabem quan se'ns acabarà l'amor ni la vida. Ja no hi ha res a perdre, quan arribes als 50 anys. Mentre que la publicitat i la societat converteixen els homes en *madurets* i invisibilitzen injustament les dones, cal reivindicar aquesta edat, l'experiència i la tranquil·litat d'haver arribat fins aquí.

Un dels tòpics que crec que no funciona sobre els teus llibres és que la trilogia de Dani Santana és per a homes i aquestes dues últimes novel·les per a dones.

Som un país que necessitem etiquetar i als periodistes ens facilita la feina. No hauríem de classificar segons gèneres i *targets* concrets. Crec que a la nostra literatura li falta una mica d'alegria, de desacomplexament i d'ambició. Els autors tenen la necessitat de salvar la pàtria a cada llibre. M'agrada actuar com si ja fóssim un país normal: el que vull és explicar una història –d'amistat, d'amor o de lladres i serenos– sense necessitat de salvar res.

Ets un dels pocs autors que té vendes pròpies d'un país normal.

Em sento molt afortunat. El públic catalanoparlant és reduït, però no me'n lamento. Tampoc em fixo en les crítiques: que cadascú faci el que li vingui de gust. Es tracta de no perdre l'alegria. ♦

Polièdric

Les cinc cares de l'autor de 'Nosaltres dos'

El periodisme

Després de llicenciar-se en ciències de la informació a l'Autònoma, Bosch va passar una temporada com a agregat de premsa del Consell d'Europa a Estrasburg. Era el 1991. Dos anys després –en tenia 26– ja dirigia el programa d'entrevistes *Un tomb per la vida*. Des de llavors va crear, amb Antoni Bassas, l'espai de Catalunya Ràdio *Alguna pregunta més*, va ser cap de programes de RAC1 i va dirigir programes com *Aquest any, cent!* i *Àgora* i també el diari *Avui*.

Les novel·les

Abans de guanyar el premi Sant Jordi amb *Se sabrà tot*, Xavier Bosch havia publicat els contes de *Jo, el simolses* (1992) i *Vicis domèstics* (1998) i la novel·la juvenil *La màgia dels reis* (1994). Les peripècies del periodista Dani Santana van protagonitzar la trilogia formada per *Se sabrà tot* (2009), *Homes d'honor* (2012) i *Eufòria* (2014). Amb *Algú com tu* –premi Ramon Llull 2015– va canviar de registre: va vendre'n 60.000 exemplars en català i s'està traduint a set llengües.

La música

“Quan no tens res més, la música et rescata”, admet l'autor. En un fragment de *Nosaltres dos* es menciona una llista de discos que coincideix amb els gustos de Bosch: hi apareixen, entre d'altres, Paolo Conte, Nick Cave, Pink Floyd i Sílvia Pérez Cruz. En l'afició per l'òpera hi ha una herència familiar: els seus avis es van conèixer en una sarsuela en un teatre de Gràcia; amb la mare, escoltaven Alfredo Kraus. “Li havia cantat el *Parigi, o cara de La Traviata*”, recorda.

El Barça

Actualment, a més d'escriure la contraportada dels divendres a l'ARA, Xavier Bosch escriu quatre articles setmanals sobre el Barça al *Mundo Deportivo*. Des que va anar al camp per primera vegada amb els avis materns, la fascinació per l'equip de futbol no ha parat de créixer. “És una de les coses més importants de la meua vida –diu–. Poder escriure sobre aquesta passió és una sort”. Bosch veu molt bé el Barça d'aquestes últimes setmanes: “Estem vius en tres competicions. Potser no ho guanyem tot, però no hi ha res perdut”.

Francesc Garriga

L'amistat entre Bosch i Garriga va durar 34 anys. Es veien gairebé cada dia, i anaven junts al Liceu i al Barça. “El vaig acompanyar al sopar de Santa Llúcia molts anys perquè s'havia presentat al Carles Riba, i mai no el guanyava. En Francesc tenia la recança que no se'l va reconèixer prou”, recorda. Així i tot, el 2012 va aconseguir el premi que més cobejava, i aquest mes de març LaBreu ha publicat la seva obra completa, *Cosmonauta*. “És el llibre de la meua vida”, afirma.